

POSTANOWIENIE

Dnia 18 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

w sprawie zażalenia **M.G.**

na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w O. z dnia 17 sierpnia 2021 r., sygn. PR Ds. (...), o odmowie wszczęcia śledztwa,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 18 listopada 2021 r.,
wniosku Sądu Rejonowego w O.
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu
zawartego w postanowieniu z dnia 12 października 2021 r., II Kp (...),
na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

wniosek uwzględnić i sprawę przekazać do rozpoznania

Sądowi Rejonowemu w B..

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 12 października 2021 r. Sąd Rejonowy w O. wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie niniejszej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. Sprawa dotyczy zażalenia na postanowienie Prokuratury Rejonowej w O. z dnia 17 sierpnia 2021 r. o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie o czyny z art. 231 § 1 k.k., w sprawie o sygn. PR 1 Ds. (...).

Uzasadniając potrzebę przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu Sąd Rejonowy w O. stwierdził, że okoliczności występujące w niniejszej sprawie, a polegające na tym, że wniesione przez M.G. zażalenie dotyczy m. in. zarzutów przekroczenia uprawnień lub niedopełnienia obowiązków, których to czynów miał – zdaniem skarżącego – dopuścić się Wiceprezes Sądu Rejonowego w O. – Sędzia

K.K., a co za tym idzie każdy, wylosowany do rozpoznania zażalenia sędzia referent musiałby orzec o odpowiedzialności karnej swojego przełożonego, a jednocześnie sędziego, z którym sędziowie Sądu Rejonowego w O. utrzymują relacje koleżeńskie, wymagają przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości, z uwagi na obawę wywołania w społeczeństwie uzasadnionych wątpliwości co do bezstronności sędziów sądu wnioskującego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Inicjatywa Sądu Rejonowego w O. zasługiwała na uwzględnienie i sprawę należało przekazać do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości.

Instytucja tzw. właściwości z delegacji, uregulowano w art. 37 k.p.k., ma charakter wyjątkowy. Skorzystanie z niej możliwe jest tylko wtedy, gdy zaistnieją tego rodzaju okoliczności, które stanowią podstawę do twierdzenia, że w powszechnym odbiorze społecznym powstaną wątpliwości, co do obiektywnego i bezstronnego rozpoznania sprawy przez sąd właściwy. Właśnie takie okoliczności zaistniały w niniejszej sprawie.

Istota złożonego przez M.G. zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 231 § 1 k.k. dotyczy bowiem m. in. sędziego Sądu Rejonowego w O. zajmującego tzw. stanowisko funkcyjne, tj. pełniącego funkcję wiceprezesa tego sądu. Skoro osobą posądzoną przez M.G. o popełnienie czynu zabronionego, w stosunku do której wydano zaskarżone postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa, jest sędzia sądu miejscowo właściwego do rozpoznania przedmiotowego zażalenia, będący jednocześnie wiceprezesem tego sądu – a zatem występującym w roli zwierzchnika administracyjnego wszystkich sędziów orzekających w sądzie wnioskującym, może to stwarzać przekonanie o braku warunków do obiektywnego jej rozpoznania w tym sądzie. W ugruntowanym orzecznictwie najwyższej instancji sądowej konsekwentnie przyjmuje się, że "dobro wymiaru sprawiedliwości" w rozumieniu art. 37 k.p.k., uzasadniające przekazanie sprawy do rozpoznania innemu równorzędnemu sądowi, zachodzi między innymi w sytuacji, gdy osobą oskarżoną albo taką, wobec której wydano decyzję o odmowie wszczęcia

postępowania w procesie karnym jest sędzia orzekający w sądzie właściwym miejscowo (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 18 lutego 2020 r. IV KO 14/20, SIP «Legalis» nr 2572442; z dnia z dnia 25 czerwca 2019 r., V KO 31/19, SIP «Legalis» nr 1972293 w podobnym duchu – postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2020 r., sygn. IV KO 102/20, SIP «Legalis» nr 2556639; podobnie o przesłance „dobra wymiaru sprawiedliwości, choć odmienny układ procesowy stron – w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2018 r., sygn. IV KO 99/18, SIP «Legalis» nr 1885262).

Na marginesie jedynie należy zaznaczyć, że drugi z podniesionych przez sąd wnioskujący argumentów przemawiających za skorzystaniem z właściwości delegacyjnej, dotyczący utrzymywania kontaktów koleżeńskich i zawodowych orzekających w Sądzie Rejonowym w O. sędziów z wiceprezesem tego sądu – nie zasługuje na uwzględnienie. Samo powołanie się na występujące między sędziami relacje koleżeńskie, a tym bardziej zawodowe, nie może stanowić przesłanki do przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu w oparciu o art. 37 k.p.k., jeśli wniosek taki nie jest poprzedzony złożeniem przez poszczególnych sędziów wniosków o wyłączenie od rozpoznania sprawy (art. 41 k.p.k.), co – jak wynika z akt sprawy – w niniejszej sprawie nie miało miejsca. Biorąc jednak pod uwagę przedstawiony w poprzedzającym akapicie szczególny układ faktyczny związany z charakterem funkcji sprawowanej przez osobę w stosunku do której został sformułowany zarzut dopuszczenia się przestępstwa, argument ten nie mógł mieć decydującego wpływu na ocenę wystąpienia sądu wnioskującego i wydanie odmiennej decyzji w przedmiotowej sprawie.

Mając na uwadze powyższe okoliczności stwierdzić zatem należy, że wzgląd na dobro wymiaru sprawiedliwości przemawia za przekazaniem niniejszej sprawy innemu sądowi równorzędnemu. Jako właściwy do rozpoznania przedmiotowej sprawy należało wskazać na — nieodległy względem sądu właściwego — Sąd Rejonowy w B.. Sąd Najwyższy uwzględnił zatem wniosek Sądu Rejonowego w O. i orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.

